

SETMANARI REPUBLICÀ AUTONOMISTA

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Corró, 28 - 2.ºn

Sotscripció: Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.
ANUNCIS, INTERCAL'LATS I REMITITS
Preus convencionals

Col·legi de Segona Ensenyança de Granollers

Dirigit pel doctor don Pere Rumbau

Idiomes : Comerç : Magisteri
Pensionistes i externs

DE COL·LABORACIÓ

Les biblioteques populars

Inútil és repetir l'aspecte que presenten nostres biblioteques; cap de elles està, dins d'un modo perfecte, en condicions de servir-nos tal com necessitem.

Quan la Mancomunitat, en l'assemblea del 17 de juny de 1914, estudià la forma de donar efectivitat pràctica al projecte de crear per arreu de Catalunya les biblioteques populars, ja quedàrem compresos entre els que tenien dret, mitjansant les formalitats establertes, a demanar per a nosaltres, aquesta millora. Éssent així, ignorem si fou convidat nostre municipi per a concórrer a aquella concessió, perquè hasta una nova convocatòria (segona), que se'ns convidà directament, no assistírem al concurs que per a adjudicar, als que donessin millors facilitats, alguna de les quatre que en el grau que s'ens classificà, ens pertoca tenir algún dia.

En l'ordre cronològic de l'instància de sol·licitud ocupem el penúltim lloc, cosa que demostra la puresa que ens anima en tot quant significa engrandiment del valor cultural. La

classificació que la junta tècnica ens concedeix, mirat l'aspecte de representació, situació i cultura que reuneixen els pobles de nostre cens, és de primer grau; això vol dir que s'ens concedirà de les de millor qualitat que es creen, i en les quals hi ha un dipòsit inicial de llibres per valor de 5,000 pessetes, quantitat que el municipi, quan li sia concedida, deu respondre amb una subvenció anual que no baixi del 10 per 100, o siguin 500 pessetes, a més de les exigüitats del servei de llum, aigua, etc., que l'instal·lació de la mateixa necessiti.

El requisit també a complir i que considerem més important, és el terreny on s'haurà d'aixecar l'edifici per a instal·lar aquesta; cosa que serà imprescindible reuneixi les condicions demanades pel Concell tècnic i, al propi temps, siguin acceptables per nostres comoditats, perquè en l'informe de la mateixa segona convocatòria, ja trobem un municipi que li és denegada per a instal·lar-la a un col·legi, puix creu dit Concell que deixa de complir uns aspectes de sa fundació: la sumptuositat i la disposició tècnica.

No obstant la serietat que sembla regnar en la concessió, amb ocasió da les últimes eleccions vàrem llegir alguns articles que ens demostren

l'ingerència d'elements estranys i que feien fossin concedides amb mires caciqüils per a l'obra de la *Lliga*. Ens referim a certs districtes que sortien amb l'acta alguns lliberals i que, tenim entès, els *aimants del terrer* lograren en part el què es proposaven. Les condicions que aquells municipis concedien, són, en aspecte, de valoració. Un, la demanà amb el concurs de les societats totes allí establertes, manifestació acceptable des del punt de vista entusiàstic, i cosa que no pensà nostre ajuntament i així millorar les condicions de la subvenció, perquè les societats recreatives, a més de tenir el dret d'ésser-los-hi concedida també la biblioteca, s'en beneficien amb l'intercanvi de llibres i fins estalvien aquest gasto que correspon al millor enaltiment de la vila. A un altre, per ésser un centre de turisme i també per sa important població.

A vegades, ens havem preguntat: I com no concedirà la *Lliga* la biblioteca a son *feude-districte* del Vallès?... Com serà que els colegues locals del regionalisme, que tant enaltiren la creació de les biblioteques, no la demanin per a nosaltres? Cosa que ja ens contestem: Al fer-ho en aquells districtes, per representar-los una vegada, assegura l'adhesió

de tots els ex homes, ex alcaldes, ex diputats i totes les desferres i ruïnes polítiques que, relegades per a no representar mai més al poble, treballaran incansablement per la causa de Catalunya i l'Espanya gran, profanant, per tota paga, la sagrada voluntat del poble. Coneixedors de sos procediments, veiem també acabada aquella política de carreteres (!) amb la que conquistaren una vegada la representació de nostre districte.

No cal ponderar els beneficis morals i materials que l'implantació de la biblioteca ens reporta; la sump-tuositat, entre nosaltres, del palau dels llibres, i que, junt amb el grup escolar que es funda, formaria un complet monument a l'humana sabiduria, on els fills del poble veurien satisfet tot l'anhel de saber. Ademés, avui, moltíssims tenen necessitat de determinats coneixements i, per a adquirir-los, es veuen precisats a anar a la capital, podent-los trobar aquí i cercar-los quan ses obligacions els ho permetin, lo qual perdonarà la falta de preparació entre nostra joventut al no concórrer a aquests llocs tant dignes.

Entre nosaltres, la biblioteca té de reunir dos objectes principals: Ciència i atracció: de la primera, en farán ús els que van a ella per son propi fi; de la segona, els que hi van per a passar el temps. Els primers, necessiten obres on trobar lo desitjat, i els altres, quelcom per a passar les hores: novel·les, portfolis, revistes il·lustrades, etc., tot aixó que nostres societats havien d'haver adquirit per a que obtinguessin els fruits que es proposessin.

Per a acabar, demanem que l'ajuntament estudi la forma de millorar la subvenció; deu mirar-se en l'exemple dels que la tenen concedida, i enviar a totes les societats recreatives i polítiques una circular per a que s'adhereixin a recabar per a nostra vila tant important millora, i, també, si tenen voluntat de cooperar a la subvenció de la mateixa. Si aixó ho fa, contribuirà de debò a l'engrandiment moral i material de nostre poble.

MIQUEL GRIVÉ

Notes i comentaris

El 19 de juliol

Fa un any. El cel d'Espanya s'havia enfosquit. La tempesta udolava, i al lluny semblava oir-se el retruny del trò. El paraigües de la monarquia era obert, i es reforçaven els para-llamps...

El mig dia d'aquell dijous era un moment històric. Tota Espanya tenia els ulls fets a Barcelona. Tots els cors glatien de fè i d'esperança. L'Assemblea de Parlamentaris ens havia de revelar a altres Fwallers i no de Besalú. Ventaven el foc de la revolució, totes les classes socials, i, esperant el moment d'arborar-lo amb cosa més consistent, el mantenien tirant-hi fulles i més fulles que els de fóra rebiem d'amagat i llegiem als amics, amb la mateixa por que l'adolescent llegeix els llibres de pecat..

Fa un any, i de tot allò no recordem més sino que vàrem esguerrar el mercat, aquell dijous, perquè els pagesos també sentiren l'influència de les fulles i no estaven per brocs.

Ah! I sabem que n'ha quedat en Cambó ministre del govern d'Espanya.

Ja fa quatre anys — qui s'ho hauria pogut imaginar, aixó! — que invariablement cada dematí agafem el diari amb un deix d'inquietut. La guerra, aquesta horrible pugna entre soldats i homes, entre una raça de guerrers i una conjunció de pobles on de la civilitat s'en fa un culte, ens la fa sentir, aquesta inquietut. I els comunicats tantost ens porten un destell d'esperança, com la temensa de veure el triomf brutal de la força.

Aquests darrers dies, quan més temíem per la sort d'aquest gran poble, que vé donant al món el més alt exemple d'heroisme i de sacrifici, ha renascut en nosaltres la fè en la victòria. Els ciutadans de les dues repúbliques — de la França i del Nord d'Amèrica, — obeint a la veu de llur cabdill fan recular enllà als soldats d'Atila. I es conjura, com en 1914, el perill de veure als barbres profanant París. I ressona altra volta la veu del poeta: «No passareu!»

En un davantal, que porta l'epigrafi «A Granollers i sa comarca», li plau, al nou director del simpàtic confrare nacionalista *Foc Nou*, «dirigir una salutació a tots els entorns del Vallès», i ofereix el seu apoi a tots els estaments socials, «perquè — diu el senyor Compte — tota causa justa que sigui en bé del Districte de Granollers, omplenarà els nostres espais per a fer-hi llur campanya».

Retornem la salutació, per la part que ens toca, al novell company de premsa, don Albert Compte, jove, advocat i doctor.

Al districte de La Bisbal s'han fet eleccions per a cobrir la vacant d'un diputat provincial, havent assolit una ressonant victòria la candidatura republicana. Per més de dos mil vots de majoria, els nostres correligionaris d'aquell districte han ofert l'acta a l'Albert de Quintana, un jove advocat de molt talent i de família netament republicana.

Que és plaent poder donar una nova com aquesta, en hores com l'actual, de dubtes i de desorientació en les fileres de la democràcia catalana i espanyola!

Diumenge passat es va fer descans dominical. A alguns ja els va agradar, ja, i els agrada aixó de fer festa. Són els que consideren que no es pot matar tot el què és gràs.

Aquests, van descansar de cos i d'esperit.

En canvi, els pobres que encare no saben que no és gens bò sopar dugues vegades, varen patir de debò. I els va cansar més una tarde de descans obligatori que una setmana de treballs forçats. Des de la una de la tarde no van reposar per a esbrinar quí venia i quí no venia i quí els prenía la parròquia, i quí faltava a la llei.

Oh, mai la llei haurà tingut aquí tants defensors, i tant desinteressats!... Tot un cos de policies honoraris ha fet néixer la disposició de fer complir el descans dominical!

L'esperit d'independència que ens adorna, no es podrà manifestar, aquí, en dies d'eleccions, ni en altres ocasions igualment senyalades; però és cert que cova en nosaltres i que s'exterioritza així que el sol d'estiu fa sentir la seva força vivificadora i comencen les festes de barri. Cada veí, per republicà que sigui, té un rei al cos, i vol l'aranya al davant de casa seva. Ell, que no se sab redressar en tot l'any; que és dèbil de naixement; que accepta el qualificatiu d'home tomaquet; que s'avé a tot i a tot s'emmotlla, i que no s'indigna com no sigui a compàs de l'indignació de l'amo, es manifesta libre e independiente així que vé la festa del barri. Per ell, no valen amistats ni recomanacions. No hi pot res, el caciquisme, en les festes de carrer! I cada quatre veïns es constitueixen en cantó independent, i es lloguen l'orquestra per a llur regal i distracció, i fan la festa el dia que els acomoda, prescindint del calendari i no mirant si aixó pot ésser en desdoro de la serietat del sant.

Oh, beneïdes siguin aquestes festes amb anades a la font, dances soleiades, concerts que no escolta ningú, balls lluits i passades amb més seguiment que a les processons!... Elles ens donen ocasió, als esperits observadors (?) com nosaltres, de descobrir que sota el posat mansoi del nostre poble, aparentment covard, hi viu potent, l'esperit de rebel·lia que mai ens cansarem d'enaltir els busca-raons.

Granollers aviat assolirà més renom que Xicago i la mateixa ciutat de Mataró.

Aquí tots sabíem ja, gràcies al corresponsal de *La Vanguardia*, que un llamp va entrar per la finestra del darrera d'una casa, precisament perquè l'amo es deia José, i que una conilla vulgar, sense història, una modesta conilla del carrer d'en Tarafa, va desocupar un elefant, amb trompa i tot.

Però aixó, que sembla prou per a fer la celebrat d'un poble, és poca cosa, en comparació amb la menaça de que surti una verneda a dintre mateix d'un armari de la botiga de can Garrell.

Per are creix, amb veritable ufana, una acàcia, nascuda a la llum del dia per entre l'esclatxa d'un prestatge destinat fins are a l'exposició d'útils per a escriptori.

I aquest fenomen de la naturalesa, que, de reproduir-se, podria contribuir a resoldre el problema de la repoblació forestal, es pot apreciar arribant-se un fins a l'impremta on se fa RENOVACIÓ.

Centre Republicà Autonomista

CONVOCATÓRIA. — Es crida a tots els socis del «Centre Republicà Autonomista» a una reunió extraordinària que tindrà lloc al Bar «La Bohèmia», el dissabte, dia 27, a les nou del vespre. Per l'importància dels assumptes a tractar, es prega a tots els socis que no faltin a la reunió.

PER TERRES ANDALUSES

VII

"Le Lion d'Or"

Don Miguel té un restaurant a l'Alameda Principal. Ell diu que no es guanya la vida, que no poden sostenir-se aquesta mena d'establiments; però, malgrat aquestes pessimistes manifestacions, a l'entrar l'istiu va estrenar dos trajos de fil i un *jipi* que, si no és llegítim, és una bona imitació d'aquests induments cefàlics. I si a aquestes observacions s'hi afegeix la de que les seves filles no es priven de cap gust i vaó als *cines* (oh, *cines* de Màlaga, refugi dels *acolorats!*) i als teatres i al *parque* a lluir les seves formes excessivament exuberants, ben plà es comprendrà que les exclamacions de *Don Miguel* no deixen d'ésser astúcies de comerciant.

La parròquia del *Lion d'Or* — nom de guerra del séu establiment — no pot ésser més cosmopolita i abigarrada: mariners catalans i valencians, artistes de *circo* italians i francesos; anglesos que venen de Gibraltar; alemanys internats, i fins té a dispesa, ja fa anys, a un negre nascut a Anglaterra, o sigui un anglès que va néixer negre perquè el séu pare tenia el mateix color cutani.

Sembla que no hi hagi hagut mai guerra europea. Allí, en perfecta internacionalitat, fraternitzen homes de totes les races i terres i en aquell reduït *comedor* se senten totes les llengües del món, totes les malediccions dels homes. En un restaurant d'aquests, en Zamenoff devia inventar l'Esperanto, llengua universalment desconeguda.

De totes les conversacions allí sentides, *Don Miguel* n'ha tret la seva cultura filològica. Sab que en francès d'un home s'en diu *monsieur* i en anglès *mister* i en alemany sab que la cervesa es diu *bierre*.

Don Miguel és el què nosaltres, en bon català, en diem un perfecte «senyor Esteve»; però els malaguenys no tenen cap Rusiñol i no ho saben. Ell es guarda molt bé de fer manifestacions polítiques o internacionals que podrien molestar a la seva extensa clientela; prefereix contemplar patriarcalment i amb una rialleta sota els grossos bigotis, aquell bell quadro de germanor mundial. És el què s'en diu un home feliç: de tant en tant parla mal dels governs, perquè sab que això no és comprometre's; és una cosa que sempre està de moda i, a més, a ell n'hi varen fer una: ell pagava contribució de *de casa de comidas* i varen augmentar-li la tarifa a la de *restaurant*, i això ell no li perdona al govern.

Cada vespre, després de la tasca, s'assenya en una cadira apoiada a la pared de casa seva i allí passa un parell d'hores, saborejant la fresca de l'aire, abandonant-se a les delícies d'un cigar de mig ral, i fins alguna vegada, després d'assegurar-se de que les seves filles no ho senten, s'atreveix a tirar una floreta al pas d'alguna malaguenya d'aquestes que se *cimbrea*n dins el mantó:

— ¡Cómo pisan fuerte las güenas mozas!...

XIXU

Màlaga, 1 juliol de 1918.

NOVES

ELS ARBRES DE LA CARRETERA.—

La part més nova i concorreguda de nostra carretera, és el troç nomenat carrer d'en Clavé. No molt temps hà, hi construïren aceres noves, i, com a conseqüència d'aital renovació, arren-

carenen les acàcies que hi havien, plantant-hi *quaranta cinc* arbres. Ha transcorregut molt poc temps, i d'aquells *quaranta cinc* arbres, solament en queden *onze* de verds i alguna soca morta.

L'ajuntament, que és tant aimant de l'arboricultura, que fins es va recordar, un any, de fer la festa de l'arbre, potser perquè estava de moda, no tindria manera de que els arbres que falten al carrer d'en Clavé, s'hi plantessin, cuidant, de passada, els pocs que hi queden?

Esperem que serà atès el nostre prec, mirant sempre per l'ornamentació d'aquell troç de carrer que, com diem, és el principal de la vila.

ERRADA — Per equivocació, indicàrem, en el número passat, que els grossos troncs que intercepten el pas i que descobrirem nits passades, estaven al carrer de l'Alba. Avui rectificuem i afegim, per si acàs els han buscat al carrer de l'Alba, que els mentats troncs es troben al carrer de Barcelona, detras mateix del convent de les Germanes Carmelites, interceptant tot el carrer i les aceres.

No hi hauria manera, senyor alcalde, d'ordenar que els treïessin immediatament, o, del contrari, portar los al dipòsit municipal?

Que no serveixen per a res, les Ordenances Municipals?

NOVA BIBLIOTECA — Amb tota solennitat fa poc es va inaugurar a Valls, la primera Biblioteca Popular construïda per la Mancomunitat. La ciutat de Valls pot enorgullir-se d'haver estat la primera que acudí a la crida de la Mancomunitat i la primera que ha vist realitzada aquesta obra cultural, que tanta transcendència té per a l'avenir de Catalunya.

A l'acte hi assistiren, demés de l'ajuntament en pès i de totes les corporacions locals, amb llurs estandarts, el president de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch, el concejler senyor Mestres, el Director d'Instrucció Pública senyor d'Ors, el president de la Diputació de Tarragona senyor Lloret, el donador dels terrenys on s'ha edificat la Biblioteca, senyor Dasca, i moltes altres personalitats que anaren a Valls expressament per a aquella festa.

Davant del poble congregat, pronunciaren eloqüents parlaments el gran poeta portugués Teixeira de Pascoaes, que anà a Valls invitat per la Direcció d'Instrucció Pública; don Eugeni d'Ors i don Josep Puig i Cadafalch, essent tots ells xardorosament aplaudits.

FOOT-BALL.— D'aconteixement pot qualificar-se el partit jogat en el Camp d'Esports el passat diumenge. El camp, plé; el públic, entusiasmat; els jugadors, fets uns herois. Cinc *goals*, a tres, donen el triomf del «Granollers», quedant victoriosos sobre l'«Europa», campió de Catalunya dels *teams* de segona lliga.

Hip, hip, hipl... Hurrat...

Avui, juguén el «Centre de Sports», de Sabadell i el nostre primer. Quí guanyarà?

REESTABLIMENT.— Amb verdadera satisfacció podem donar la nova de que està completament restablert de la malaltia que ha passat darrerament, el nostre particular amic, el metge don Bonaventura Viladecans, degà dels metges d'aquesta vila.

DE LA COMARCA

DE MOLLET.— El passat diumenge, a les quatre de la tarde, tingué lloc l'inauguració oficial de l'exposició de treballs escolars,

realitzats pels alumnes de l'Escola graduada que dirigeix don Josep Andreu, i en la qual fan de mestres els nostres bons amics en Jaume Bech i en Pere Vegué.

Presidí l'acte l'ajuntament, i hi assistiren gran número de famílies dels nens de l'escola i molts aimants de la cultura del poble.

Començà l'acte llegint una raonada memòria el mestre del primer grau, don Jaume Bech, en la que senyalà clarament l'estat de l'escola, i els estudis que sobre la mateixa té fets el mestre; donant finalment moltes mercès a quants s'interessen per l'escola graduada, i d'una manera especial al senyor Grau que — no reparant en la molèstia que li causa — s'ha prestat sempre a cedir galantment quants objectes són necessaris per a l'exposició, referents a la seva indústria.

Acte seguit, el senyor alcalde declarà oberta l'exposició i l'ajuntament i demés convidats passaren a veure i estudiar quants treballs, fets pels nens, han tingut a bé exposar els senyors mestres de nostra escola. Fou molt aplaudida l'exposició i els treballs de tots els alumnes, distingint-se uns dibuixos al pastel, fets per l'alumne Josep Castells; les col·leccions de problemes geomètrics i molts dibuixos realitzats pels alumnes del tercer grau; i una col·lecció de documents usuals (rebut, pagarés, instàncies, oficis, fulles de declaració de ferrocarrils, etc., etc.), a l'ensems que una colla de cartes escrites i rebudes a Granollers i Roquetes, portat a terme pels alumnes del segon grau.

Acabada la visita oficial, han sigut en gran número les famílies que durant el diumenge i les tardes del dilluns i dimarts han visitat l'escola per a admirar la tasca portada a terme pels alumnes de la mateixa.

— La tarde del mateix diumenge i amb la doble finalitat de veure l'exposició i conèixer als nens de Mollet als quals escriuen, visitaren la nostra població una vintena de noiets de l'Escola de «La Unió Lliberal» d'eixa vila, acompanyats del séu mestre don Joan Vegué. Foren rebuts a l'estació per tots els séus companys d'aquest poble i el mestre respectiu, anant tot seguit a l'escola i d'allí cada un dels petits excursionistes a visitar la família del company amb qui es cartegen. Passaren la tarde, els aixerits nens de Granollers, colmats d'atencions i cuidados per part dels llurs amics i famílies, retornant a la seva vila nadiua en el tren de les vuit, essent despedits a l'estació per tots els companys i algunes famílies, entre les que recordem a la del nostre amic Jaume Oliveras.

Actes d'aquesta naturalesa són els que mereixen tota mena d'elogis i diuen molt en favor dels mestres i de les famílies totes que hi donen calor, contribuint d'aquest modo a l'engrandiment moral de la població, fent homes aptes i sociables al propi temps; homes que hauràn de fer gran i bo al nostre poble, tant mancat de coses que dignifiquin als ciutadans.

Felicitem de tot cor als mestres nacionals, tot i pregant-los que continuïn pel camí emprès, que és l'únic que pot i deu treure al nostre poble de l'estat en que es troba.

— Feta aquesta ressenya, sabem que es té en projecte fer una excursió mutua de deu o dotze dies uns quants nens de nostra escola i altres tants de Roquetes (Tarragona), amb els quals s'escriuen mensualment des de fa set o vuit mesos.

Procurarem estar al corrent d'aital viatge infantil, per a enterar-ne als nostres llegidors.

Imp. Garrell : Granollers : Teléfono 117

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsals del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

SASTRERIA
de
J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil
Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Carruatges de lloguer
d'en
Fortunat Casademunt

SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS

Prim, 55 : Granollers

Ha tastat vostè l' **ANIS BAGES?**

PROVI'L, QUE ÉS EL MILLOR

FILL DE R. CURA FABRICANT

Fàbrica a Sant Fructuós de Bages :: Despatx i magatzems a Manresa
Sucursals a Vich i a Sabadell

Representant a Granollers: JOAN FITÓ, Plassa d'en Perpinyá, 12

Cafés tostados **NAGUABO**
SUPERIORES

Son los mejores
No tienen rival

CALLE REGOMIR, 25
BARCELONA

Sucursal
1, Calle de Prim, 1
GRANOLLERS

Casa fundada en 1903

Manuel Esquius Anguera

Metge Cirurgia

Consultori:
Carrer d'En Prim, 3 :: Granollers
Telèfon 131

GASEOSES

Cervesa : Sifons : Horxates : Rixerops

CLÓTET

Instal·lació completa per a l'esterilització de la Cervesa

SYBILL

BEGUDA EXCEL·LENT
Especialitat d'aquesta casa

GRANOLLERS : Telèfon 74

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

BARCELONA
Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º

Café i Restaurant

de la
Estació de M. Z. A.
a càrrec de
Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2'50 pessetes
Vins i licors de totes classes
Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

FERRER

SASTRE

Ex-fallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.º : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa
consisteix en el bon gust en
els genres, en el tall perfec-
cionat i en la confecció
acurada